

Kruhy

Soustava kruhů tvoří promyšlený rámeček odpočinkové zóny multifunkčního kampusu Philadelphia Navy Yard. Venkovní okruh slouží jako běžecká dráha.

Park pro pro život

Rád bych vás pozval na dvě místa, která díky novému pojetí obohacují životy svých obyvatel. V jednom se kdysi stavěly lodě válečné lodě, v druhém se fárlo do dolů. **TEXT DAVID KARÁSEK**

Když se vás někdo zeptá, jak na vás zapůsobilo to které město či vesnice, zpravidla si vybavíte domy, jejich architekturu, styl. Ale mezi budovami zbývá ještě dost místa, které zdaleka není jen tím, co zbylo. Je určeno všem. Od nepaměti je tento prostor vnímán jako extrémně důležitý pro organismus města, odehrávají se v něm děje, které dělají město něčím víc než jen shlukem soukromých obydlí. Musím

se přiznat, že mě fascinuje co všechno se dá s veřejným prostorem udělat. Pojďme se podívat na jeho proměny.

PARK V DOCÍCH

Existuje více druhů veřejného prostoru, odlišuje je jejich kontext a funkce, spojuje to, že každý je určen všem. Typickým příkladem je Philadelphia Navy Yard Park. Nově zbudovaný zelený park, kombinující vyváženě

„Líbí se mi, že tato místa už sice neslouží původnímu účelu, ale stále ho připomínají.“

Jsou stále autentická, ale zároveň už můžete vnímat i kultivovanost jejich proměny.

David Karásek, designér a spolujitel mmcité

přírodní prvky s prvky sociálními je jedním z nejpovedenějších amerických projektů posledních let. Má zajímavý příběh. Philadelphia Navy Yard není leccjakým místem, téměř dvě stě let se zde vyráběly lodě pro americké námořnictvo. Jen za druhé světové války ve zdejších docích postavilo skoro 40 000 dělníků na padesát bojových lodí. I ony přispěly k vítězství spojenců, ze kterého těžíme dodnes.

FOTO ARCHIV FIREM

V devadesátých letech minulého století byla tato původně státní loděnice uzavřena, původní doky slouží ovšem i dnes zajímavému účelu – jsou dočasným kotvištěm válečných lodí vyřazených z aktivní služby a tak sem lákají kromě zájemců o historii i spoustu běžných turistů.

KOMPOZICE KRUHŮ

Většinu z původní plochy loděnic dnes zaujímá nový multifunkční kampus kancelářů a obytných souborů, svoje sídlo zde otevřelo několik globálních společností a dnes zde pracuje více než deset tisíc lidí. Od počátku tohoto velkého rozvojového projektu byl kladen důraz na kvalitu architektury a prostředí. I proto zůstává v centru pozornosti nejen amerických architektů a krajinných architektů. Na skoro banální soustavě kruhů založená výtvarná koncepce tvoří rámeček pro velmi promyšlené funkce – v jednotlivých kružnicích najdeme dominantní těleso amfiteatru, odpočinkové zóny s houpacími sítěmi, stejně jako místa pro tělesné aktivity – fitness, stolní tenis nebo pétanque. Nechybí tu ani zóna sociální s obřím, do kříže uspořádaným stolem s lavicemi pro opravdu velkou společnost. Venkovní kruh zároveň slouží jako běžecká dráha. Ani vegetace není použitá bez rozmyslu, ale odkazuje na mokřady a louky s hnízdicími ptáky, které oblast původně pokrývaly. Park se stal přirozeným centrem aktivních lidí z okolních budov, zdá se tedy, že se architektům ze slavného studia James Corner Field Operation jejich záměr povedl. Když jsem tam byl naposledy, právě dokončovali velmi netradiční kancelářskou budovu od dánské hvězdy světové architektury Bjarke Ingelse a jeho atelieru BIG. Budova s bílou

betonovou fasádou využívá mimo jiné i efektu optického klamu a je inspirována tvaroslovím lodních trupů, což nás zase vrací k původnímu genu loci místa.

DOBŘÍ PŘÍKLADY U NÁS I VE SVĚTĚ

Konverze původně průmyslových ploch v nově koncipované části města je velké téma – v Praze máme třeba Waltrovku, kde původní využití jako továrny na letecké motory připomíná už jen pěkně aranžovaná vrtule na stěně v recepci office centra, na předměstí Paříže je to zase třeba přeměna

původního hlavního závodu Renault v Boulogne-Billancourtu. Na místech, kde se psala průmyslová historie, dnes vidíme úplně jiný druh městského organismu. Někde s převahou obytných částí, někde je charakter více komerční s nákupními a kancelářskými prostorami, někde je místo navráceno profesionálům ale jiným – místo mužů v montérkách potkáváme jejich syny v oblecích. Případně mohou být oblečení v celosvětové cool módě Urban Outfitters, což je jedna z mezinárodních firem, jejichž ústředí byste našli právě ve Philadelphia Navy Yard.

POZVÁNKA DO OSTRAVY

Existuje ještě jeden krásný příklad konverze doslouživšího komplexu těžkého průmyslu v Česku. Je jím Dolní oblast Vítkovice v Ostravě. Vskutku fascinující prostředí se proměňuje originálními zásahy i novými budovami nebo netradičními rekonstrukcemi těch původních. Veřejný prostor mezi nimi – a je nevidaně velký – na promyšlené řešení ještě čeká. Zatím ho oživují kreativní lidé – při populárním hudebním festivalu Colors of Ostrava nebo designovém festivalu Meat Design, který se letos v listopadu bude konat už potřetí.

DALŠÍ INFO ON-LINE Do Vítkovic se můžete přijet osobně podívat třeba 24.–16.11. na třetí ročník designového festivalu Meat Design Ostrava.